ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

Факультет суспільних та прикладних наук

Кафедра права імені академіка УАН о. Івана Луцького

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-методичної роботи
_____ Ярослав ШТАНЬКО
"31" 08 2026 р.

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	08 Право
Спеціальність:	081 Право
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	«Право»
Освітній рівень:	(перший) бакалаврський
Статус дисципліни:	Обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська
Семестр викладання	5-6

Івано-Франківськ
2026

РОЗРОБНИК:

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри права
імені академіка УАН о. Івана Луцького  Ольга ЗОЗУЛЯК

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри права
імені академіка УАН о. Івана Луцького
протокол № 1 від 28 серпня 2026 р.
В.о завідувача кафедри  Олександра ПТАШНИК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП  Михайло МЕЛЬНИКОВИЧ

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 31 серпня 2026 р.

e-mail	olha.zozuliak@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	2 поверх, 201 кабінет
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/node/1194
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/enrol/index.php?id=3930

ВСТУП

Завдання навчальної дисципліни: вивчити зміст Особливої частини цивільного законодавства, навчити студентів навичок самостійної роботи на практиці, розуміти та правильно тлумачити норми цивільного законодавства, вірно застосовувати норми права при вирішенні конкретних цивільних справ, засвоєння студентами основних правових понять, категорій, цивільно-правових інститутів, базою для яких є Конституція України та чинне цивільне законодавство, зокрема, досконале знання законодавчих актів та теоретичних досліджень, які стосуються зобов‘язальних відносин договірного і позадоговірного характеру, заснованих на юридичній рівності, вільному волевиявленні, майновій самостійності їх учасників; а також вивчення нормативної бази у сфері спадкового права як інституту цивільного права, що регулює суспільні відносини щодо спадкування; засвоєння різних концепцій, поглядів, дискусійних положень з найбільш важливих питань, які є в науці цивільного права, розвиток вміння критично обмірковувати проблемні питання, щоб мати про них свою аргументовану думку, а також розвиток правового мислення, що допоможе правильно орієнтуватися в матеріалі; детальне вивчення конспектів лекцій та чинного законодавства, підручників і навчальних посібників, додаткової літератури; сприяти правильному вмінню аналізувати та тлумачити цивільно-правові норми, застосовувати їх до конкретних обставин.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- **знати** теоретичні положення, що регулюють зобов‘язальні відносини, зокрема щодо елементів зобов‘язання, виконання зобов‘язань, забезпечення їх виконання та відповідальності за невиконання чи порушення виконання зобов‘язань; зміст окремих договірних інститутів цивільного права в тому числі загальні поняття про договір, динаміку договірних зобов‘язань, зміст істотні умови та особливості порядку укладання окремих видів договорів; особливості правового регулювання позадоговірних зобов‘язань в тому числі деліктних, а також загальні положення спадкового права в частині регулювання спадкування за законом і за заповітом, виконання заповіту, оформлення права на спадщину, а також особливості укладення та виконання спадкового договору.
- **вміти** застосовувати свої теоретичні знання на практиці, тобто застосовувати норми цивільного права щодо конкретних правовідносин; тлумачити та вільно користуватися нормативно-правовим матеріалом Цивільного кодексу та матеріалами коментарів; вирішувати практичні завдання, використовуючи конкретні статті кодексів.

Метою викладання даної навчальної дисципліни є формування знань про правове регулювання цивільних договірних правовідносин та основних умінь по застосуванню цивільного законодавства.

Професійні компетентності, яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП “Право”)

Код компетентності	Назва компетентності	Результати навчання
ЗК2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ПРН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.
СК 7	Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.	ПРН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
СК 8	Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .	ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему
СК 9	Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності	ПРН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з’ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

СК 11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.	ПРН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.
СК12	Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції	ПРН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
		ПРН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

Курс	3		
Семестр	5/6		
Кількість кредитів ЄКТС	3/3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	Заочна форма
	лекції	28 (в годинах)	12 (в годинах)
	семінари, практичні	56 (в годинах)	20 (в годинах)
Самостійна робота		96 (в годинах)	148 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	Залік/Екзамен (в годинах) 30 год.		

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Пререквізити	Постреквізити
Теорія держави і права	Господарське право України
Судові та правоохоронні органи	Цивільне процесуальне право України
Історія держави і права України	Міжнародне приватне право

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Цивільне право України»

Перелік тем лекційного матеріалу
Змістовий модуль І
Загальні положення договірного права. Договори з передачі майна у власність та користування.

Тема 1. Загальні положення зобов'язального права

Поняття та загальна характеристика зобов'язального права. Договір як основна категорія зобов'язального права. Доктринальні підходи до розуміння договору. Роль договору у механізмі правового регулювання приватноправових відносин.

Система принципів договірного права. Реалізація принципів справедливості, добросовісності та розумності в договірних зобов'язаннях. Принцип свободи в договірному праві України та його складові елементи. Принцип неприпустимості зловживання правом у договірних зобов'язаннях. Договір як джерело договірного права. Співвідношення договору та норми права. Типізація договірних форм. Договір як форма реалізації цивільної правосуб'єктності учасників цивільного обороту. Договір як юридичний факт.

Самостійна робота. Підходи до розуміння договору у праві європейських країн.

Систематизація цивільно-правових договорів. Типи договорів та їх цивільно-правова характеристика

Особливості класифікації договорів за правовою метою, предметом, суб'єктним складом. Поняття, правова природа та особливості публічного договору. Споживчий договір. Договір приєднання: поняття, правова природа та особливості. Договір на користь третьої особи. Попередній договір. Розмежування попереднього договору та протоколу про наміри. Непоіменовані договори. Змішаний договір. Інтегровані та нетипові договори.

Самостійна робота. Групи договорів.

Тема 3. Загальні положення про укладення та розірвання договорів

Поняття, види та функції договору в цивільному праві. Зміст договору, строк та ціна договору. Пропозиція укласти договір, прийняття пропозиції.

Підстави для зміни та розірвання договору. Зміна або розірвання договору у зв'язку з істотною зміною обставин. Правові наслідки зміни або розірвання договору.

Тема 4. Договір купівлі-продажу.

Поняття, значення та види договору купівлі-продажу. Предмет та форма договору. Обов'язки покупця і продавця у разі пред'явлення третьою особою позову про витребування товару. Обов'язок продавця передати товар покупцеві, строк і момент виконання обов'язку продавця передати товар. Перехід ризику випадкового знищення або випадкового пошкодження товару.

Правові наслідки порушення умови договору щодо кількості. Правові наслідки порушення умови договору щодо асортименту товару. Якість товару, правові

наслідки передання товару неналежної якості. Строки виявлення недоліків і пред'явлення вимоги у зв'язку з недоліками проданого товару, позовна давність, що застосовується до вимог у зв'язку з недоліками проданого товару. Комплектність товару, правові наслідки передання некомплектного товару. Тара та упаковка, правові наслідки передання товару з порушенням вимоги про тару та упаковку.

Самостійна робота. Повідомлення продавця про порушення умов договору купівлі-продажу. Зберігання товару, не прийнятого покупцем. Ціна та порядок оплати товару, попередня оплата товару. Продаж товару в кредит з відстроченням або з розстроченням платежу.

Тема 5. Договір роздрібної купівлі-продажу.

Поняття договору роздрібної купівлі-продажу. Надання покупцеві інформації про товар. Продаж товару за зразками, з використанням автоматів. Доставка товару покупцеві. Ціна та оплата товару. Обмін товару. Права покупця у разі продажу йому товару неналежної якості.

Самостійна робота. Відшкодування різниці в ціні у разі заміни товару, зменшення ціни і повернення товару неналежної якості.

Тема 6. Договір поставки.

Поняття та значення договору поставки. Порядок і способи укладення договорів поставки. Зміст договору поставки. Виконання договору поставки.

Самостійна робота. Порядок приймання товару по кількості і якості. Правові наслідки порушення договору поставки.

Тема 7. Договори дарування та довічного утримання.

Поняття, предмет, сторони та форма договору дарування. Прийняття дарунка. Обов'язок обдарованого на користь третьої особи. Розірвання договору дарування на вимогу дарувальника. Поняття пожертви, права пожертвувана.

Поняття, форма та сторони договору довічного утримання. Особливості укладення договору довічного утримання (догляду) щодо майна, що є у спільній сумісній власності.

Самостійна робота. Обов'язки набувача за договором довічного утримання (догляду). Забезпечення виконання договору довічного утримання (догляду). Правові наслідки розірвання договору довічного утримання (догляду).

Тема 8. Договір найму (оренди)

Поняття, предмет та строк договору найму. Плата за користування майном. Якість речі та гарантія якості речі, переданої у найм. Правонаступництво у разі зміни власника речі, переданої у найм. Ремонт речі, переданої у найм. Поняття піднайму. Поліпшення наймачем речі, переданої у найм.

Самостійна робота. Відповідальність за шкоду, що завдана у зв'язку з користуванням річчю, переданою у найм. Розірвання договору найму на вимогу наймодавця чи наймача.

Змістовий модуль ІІ.
Загальні положення про підряд. Загальні положення про надання послуг. Перевезення. Зберігання. Страхування.

Тема 9. Договори підряду. Види договорів підряду.

Поняття договору підряду. Права та обов'язки генерального підрядника і субпідрядника. Виконання роботи з матеріалу підрядника чи з матеріалу замовника. Поняття кошторису. Строки виконання роботи. Обставини, про які підрядник зобов'язаний попередити замовника. Правові наслідки невиконання замовником вимог підрядника. Обов'язок замовника прийняти роботу та оплатити її вартість згідно договору. Право підрядника на притримання. Відповідальність підрядника за неналежну якість роботи. Позовна давність, що застосовується до вимог щодо неналежної якості роботи. Початок перебігу позовної давності в окремих випадках.

Поняття, форма побутового підряду. Гарантія прав замовника, надання йому інформації про роботу. Публічна пропозиція роботи. Виконання роботи з матеріалу підрядника або замовника. Права замовника у разі істотного порушення підрядником договору побутового підряду. Розмір плати за договором побутового підряду, правові наслідки нез'явлення замовника за одержанням роботи.

Поняття договору будівельного підряду. Проектно-кошторисна документація. Матеріально-технічне забезпечення будівництва та оплата робіт. Обов'язок підрядника страхувати об'єкт. Передання та прийняття робіт.

Самостійна робота. Гарантії якості у договорі будівельного підряду. Відповідальність підрядника та замовника. Поняття та вихідні дані для проведення проектних та пошукових робіт. Обов'язки підрядника та замовника. Відповідальність підрядника за недоліки документації та робіт.

Тема 10. Договори перевезення

Загальні положенні про перевезення. Договір перевезення вантажу, пасажира та багажу. Права пасажира. Поняття договору чартеру (фрахтування), перевезення у прямому змішаному сполученні. Провізна плата, завантаження та вивантаження вантажу. Строк доставки вантажу, пасажира, багажу і пошти.

Відповідальність перевізника за: ненадання транспортного засобу; затримку відправлення пасажира; прострочення доставки вантажу; втрату, нестачу, псування або пошкодження вантажу, багажу, пошти; шкоду, завдану каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю пасажира.

Самостійна робота. Страхування вантажів, пасажирів і багажу. Пред'явлення претензій і позовів, що випливають із договору перевезення. Договір транспортного експедирування: поняття, форма та плата. Документи, що надаються експедиторові та відповідальність експедитора за договором транспортного експедирування.

Тема 11. Договори зберігання

Поняття, форма та строк договору зберігання. Обов'язок зберігача прийняти річ на зберігання. Виконання договору зберігання, зміна умов зберігання, плата за зберігання. Відповідальність зберігача за втрату (нестачу) або пошкодження речі. Відшкодування збитків, завданих поклажодавцеві чи зберігачеві.

Поняття товарного складу та поняття договору складського зберігання. Огляд товару при прийнятті на зберігання. Складські документи: складська квитанція; просте складське свідоцтво; подвійне складське свідоцтво (складське свідоцтво та заставне свідоцтво). Видача товару за подвійним складським свідоцтвом.

Самостійна робота. Зберігання речі у ломбарді. Зберігання цінностей у банку, надання банківського сейфа. Зберігання речей у камерах схову організацій,

підприємств транспорту. Зберігання речей у гардеробі організацій та у готелі. Зберігання автотранспортних засобів. Договір охорони особи чи майна.

Тема 12. Договори страхування та доручення

Поняття, предмет, сторони та форма договору страхування. Укладення договору страхування на користь третьої особи. Співстрахування. Обов'язки страховика та страхувальника. Відмова страховика від страхової виплати. Зміна страхувальника - фізичної особи у договорі страхування. Припинення договору страхування та недійсність договору страхування. Обов'язкове страхування.

Самостійна робота. Поняття, строки та виконання договору доручення. Обов'язки повіреного та довірителя. Припинення договору доручення та наслідки припинення договору доручення.

Змістовий модуль ІІІ.
Договори: комерційної діяльності, комісії та управління майном

Тема 13. Договори комісії та управління майном

Поняття, умови та комісійна плата договору комісії. Субкомісія. Виконання договору, укладеного комісіонером з третьою особою. Відступ комісіонера від вказівок комітента. Право комісіонера на: притримання речі; відрахування з грошових коштів, що належать комітентові; відшкодування витрат, зроблених ним у зв'язку з виконанням договору комісії; відмову від договору комісії. Право комітента на відмову від договору комісії. Прийняття комітентом виконання за договором комісії. Обов'язок комісіонера зберігати майно комітента.

Самостійна робота. Поняття, предмет та форма договору управління майном. Сторони управління майном: установник та управитель, їх права та обов'язки. Передання в управління майна, що є предметом договору застави та іншій особі (замісникові). Право управителя на плату, відповідальність управителя. Припинення договору управління майном.

Тема 14. Договір позики.

Поняття та форма договору позики. Обов'язок позичальника повернути позику та сплачувати проценти від суми позики.

Самостійна робота. Наслідки порушення договору позичальником.

Тема 15. Договори про надання банківських послуг: кредитний договір; договір банківського вкладу. Договір банківського рахунка. Факторинг.

Поняття та форма кредитного договору. Відмова від надання або одержання кредиту. Комерційний кредит. Поняття та форма договору банківського кредиту.

Види банківських вкладів. Проценти та банківський вклад. Договір банківського вкладу на користь третьої особи. Ощадна книжка. Ощадний (депозитний) сертифікат.

Поняття та порядок укладення договору банківського рахунка. Операції за рахунком, що виконуються банком. Проценти за користування коштами, що знаходяться на рахунку. Підстави та черговість списання грошових коштів з рахунка. Правові наслідки неналежного виконання банком операцій за рахунком клієнта. Розірвання договору банківського рахунка. Банківська таємниця.

Самостійна робота. Поняття, предмет та сторони договору факторингу. Відповідальність клієнта перед фактором. Виконання боржником грошової вимоги факторові. Права фактора. Зустрічні вимоги боржника. Захист прав боржника.

Тема 16. Загальні положення про розрахунки. Окремі види розрахунків, їх особливості.

Форми та види безготівкових розрахунків. Розрахунки із застосуванням платіжних доручень. Умови виконання банком платіжного доручення. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання платіжного доручення. Поняття розрахунків за акредитивом. Відкличний та безвідкличний акредитив. Виконання та закриття акредитива.

Самостійна робота. Розрахунки за інкасовими дорученнями: поняття, виконання та повідомлення про проведені операції. Розрахунки із застосуванням розрахункових чеків: поняття, оплата чека, повідомлення про несплату чека та наслідки несплати чека.

Тема 17. Комерційна концесія.

Поняття, предмет, сторони та форма договору комерційної концесії. Договір комерційної субконцесії. Обов'язки правоволодільця та користувача. Особливі умови договору комерційної концесії. Зміна та припинення договору комерційної концесії.

Самостійна робота. Збереження чинності договору комерційної концесії у разі зміни сторін. Наслідки зміни торговельної марки чи іншого позначення право володільця

Тема 18. Загальні положення про спільну діяльність. Просте товариство.

Поняття, форма та умови договору про спільну діяльність. Договір простого товариства: поняття, спільне майно учасників та ведення спільних справ учасників. Спільні витрати та збитки учасників, розподіл прибутку, виділ частки учасника на вимогу його кредитора. Відповідальність учасників за спільними зобов'язаннями. Припинення договору простого товариства. Відмова учасника від подальшої участі в договорі простого товариства та розірвання договору.

Самостійна робота. Поняття договору простого товариства. Елементи договору простого товариства. Зміст договору простого товариства. Припинення договору простого товариства.

Тема 19. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

Види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності: а) ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності; б) ліцензійний договір, строк ліцензійного договору; в) договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності; г) договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.

Самостійна робота. Державна реєстрація договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

Змістовий модуль IV. Недоговірні зобов’язання. Вчинення дій в інтересах інших осіб. Договори в спадковому праві. Способи забезпечення виконання договорів. Договірна відповідальність.

Тема 20. Недоговірні зобов'язання. Зобов‘язання, які виникають із правомірних дій. Публічна обіцянка винагороди. Вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення.

Поняття публічної обіцянки винагороди. Підстави виникнення зобов'язань із публічної обіцянки винагороди.

Поняття конкурсу, право на його оголошення. Форма конкурсного оголошення, його зміст. Оцінювання результатів інтелектуальної, творчої діяльності, поданих на конкурс.

Самостійна робота. Підстави та умови виникнення зобов‘язань із вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення. Зміст та виконання зобов‘язань із вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення.

Тема 21. Договори в спадковому праві

Поняття та загальна характеристика договорів у сфері спадкування. спадкування.

Спадковий договір: поняття, сторони та форма. Забезпечення виконання та розірвання спадкового договору.

Договір про зміну черговості одержання права на спадкування.

Договір про зміну розміру частки у спадщині когось із спадкоємців.

Договір про поділ спадщини

Самостійна робота. Договори у спадковому праві в нотаріальній практиці.

Тема 22.
Загальні положення про договірну відповідальність

Інститут цивільно-правової відповідальності у системі цивільного права Юридичні та фактичні підстави цивільно-правової відповідальності.

Підстави звільнення від відповідальності та їх характеристика. Переддоговірна відповідальність у цивільному праві: поняття, підстави, особливості, перспективи нормативного закріплення. Договірна відповідальність та її загальна характеристика. Часткова відповідальність та особливості її застосування. Солідарна відповідальність та її особливості. Субсидіарна відповідальність та її ознаки. Загальна характеристика форм цивільно-правової відповідальності. Відшкодування збитків як форма цивільно-правової відповідальності. Особливості відповідальності за невиконання грошових зобов'язань. Матеріальна компенсація моральної шкоди як форма цивільно-правової відповідальності у договірних правовідносинах. Неустойка як форма договірної відповідальності: поняття, порядок стягнення.

Самостійна робота. Застосування форм договірної відповідальності через призму аналізу судової практики.

.

Зміст практичних занять
Змістовий модуль І
Загальні положення договірного права. Договори з передачі майна у власність та користування

(на основі представленого теоретичного теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати наступні питання)

Поняття та загальна характеристика зобов'язального права. Договір як основна категорія зобов'язального права. Доктринальні підходи до розуміння договору. Роль договору у механізмі правового регулювання приватноправових відносин.

Система принципів договірного права. Реалізація принципів справедливості, добросовісності та розумності в договірних зобов'язаннях. Принцип свободи в договірному праві України та його складові елементи. Принцип неприпустимості зловживання правом у договірних зобов'язаннях. Договір як джерело договірного права. Співвідношення договору та норми права. Типізація договірних форм. Договір як форма реалізації цивільної правосуб'єктності учасників цивільного обороту. Договір як юридичний факт.

Тема 2. Систематизація цивільно-правових договорів. Типи договорів та їх цивільно-правова характеристика

(на основі представленого теоретичного теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати наступні питання)

Особливості класифікації договорів за правовою метою, предметом, суб'єктним складом. Поняття, правова природа та особливості публічного договору. Споживчий договір. Договір приєднання: поняття, правова природа та особливості. Договір на користь третьої особи. Попередній договір. Розмежування попереднього договору та протоколу про наміри. Непоіменовані договори. Змішаний договір. Інтегровані та нетипові договори.

Тема 3. Загальні положення про укладення та розірвання договорів

(на основі представленого теоретичного теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати наступні питання)

Поняття, види та функції договору в цивільному праві. Зміст договору, строк та ціна договору. Публічний договір, договір приєднання, попередній договір. Укладення та форма договору. Пропозиція укласти договір, прийняття пропозиції. Підстави для зміни та розірвання договору. Зміна або розірвання договору у зв'язку з істотною зміною обставин. Правові наслідки зміни або розірвання договору.

Тема 4. Договір купівлі-продажу.

(на основі представленого теоретичного теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати наступні питання)

Поняття, значення та види договору купівлі-продажу. Предмет та форма договору. Обов'язки покупця і продавця у разі пред'явлення третьою особою позову про витребування товару. Обов'язок продавця передати товар покупцеві, строк і момент виконання обов'язку продавця передати товар. Перехід ризику випадкового знищення або випадкового пошкодження товару.

Правові наслідки порушення умови договору щодо кількості. Правові наслідки порушення умови договору щодо асортименту товару. Якість товару, правові наслідки передання товару неналежної якості. Строки виявлення недоліків і пред'явлення вимоги у зв'язку з недоліками проданого товару, позовна давність, що застосовується до вимог у зв'язку з недоліками проданого товару. Комплектність товару, правові наслідки передання некомплектного товару. Тара та упаковка, правові наслідки передання товару з порушенням вимоги про тару та упаковку. Повідомлення продавця про порушення умов договору купівлі-продажу. Зберігання товару, не прийнятого покупцем. Ціна та порядок оплати товару, попередня оплата товару. Продаж товару в кредит з відстроченням або з розстроченням платежу.

Тема 5. Договір роздрібної купівлі-продажу.

(на основі представленого теоретичного теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати наступні питання)

Поняття договору роздрібної купівлі-продажу. Надання покупцеві інформації про товар. Продаж товару за зразками, з використанням автоматів. Доставка товару покупцеві. Ціна та оплата товару. Обмін товару. Права покупця у разі продажу йому товару неналежної якості. Відшкодування різниці в ціні у разі заміни товару, зменшення ціни і повернення товару неналежної якості.

Тема 6. Договір поставки.

(на основі представленого теоретичного теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати наступні питання)

Поняття та значення договору поставки. Порядок і способи укладення договорів поставки. Зміст договору поставки. Виконання договору поставки. Порядок приймання товару по кількості і якості. Правові наслідки порушення договору поставки.

Тема 7. Договори дарування та довічного утримання.

(на основі представленого теоретичного теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати наступні питання)

Поняття, предмет, сторони та форма договору дарування. Прийняття дарунка. Обов'язок обдарованого на користь третьої особи. Розірвання договору дарування на вимогу дарувальника. Поняття пожертви, права пожертвувана.

Поняття, форма та сторони договору довічного утримання. Особливості укладення договору довічного утримання (догляду) щодо майна, що є у спільній сумісній власності. Обов'язки набувача за договором довічного утримання (догляду). Забезпечення виконання договору довічного утримання (догляду). Правові наслідки розірвання договору довічного утримання (догляду).

Тема 8. Договір найму (оренди)

(на основі представленого теоретичного теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати наступні питання)

Поняття, предмет та строк договору найму. Плата за користування майном. Якість речі та гарантія якості речі, переданої у найм. Правонаступництво у разі зміни власника речі, переданої у найм. Ремонт речі, переданої у найм. Поняття піднайму. Поліпшення наймачем речі, переданої у найм. Відповідальність за шкоду, що завдана у зв'язку з користуванням річчю, переданою у найм. Розірвання договору найму на вимогу наймодавця чи наймача.

Змістовий модуль ІІ.
Загальні положення про підряд. Загальні положення про надання послуг. Перевезення. Зберігання. Страхування.

Тема 9. Договори підряду. Види договорів підряду.

(на основі представленого теоретичного теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати наступні питання)

Поняття договору підряду. Права та обов'язки генерального підрядника і субпідрядника. Виконання роботи з матеріалу підрядника чи з матеріалу замовника. Поняття кошторису. Строки виконання роботи. Обставини, про які підрядник зобов'язаний попередити замовника. Правові наслідки невиконання замовником вимог підрядника. Обов'язок замовника прийняти роботу та оплатити її вартість згідно договору. Право підрядника на притримання. Відповідальність підрядника за неналежну якість роботи. Позовна давність, що застосовується до вимог щодо неналежної якості роботи. Початок перебігу позовної давності в окремих випадках.

Поняття, форма побутового підряду. Гарантія прав замовника, надання йому інформації про роботу. Публічна пропозиція роботи. Виконання роботи з матеріалу підрядника або замовника. Права замовника у разі істотного порушення підрядником договору побутового підряду. Розмір плати за договором побутового підряду, правові наслідки нез'явлення замовника за одержанням роботи.

Поняття договору будівельного підряду. Проектно-кошторисна документація. Матеріально-технічне забезпечення будівництва та оплата робіт. Обов'язок підрядника страхувати об'єкт. Передання та прийняття робіт.

Гарантії якості у договорі будівельного підряду. Відповідальність підрядника та замовника.

Поняття та вихідні дані для проведення проектних та пошукових робіт. Обов'язки підрядника та замовника. Відповідальність підрядника за недоліки документації та робіт.

Тема 10. Договори перевезення

(на основі представленого теоретичного теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати наступні питання)

Загальні положенні про перевезення. Договір перевезення вантажу, пасажира та багажу. Права пасажира. Поняття договору чартеру (фрахтування), перевезення у прямому змішаному сполученні. Провізна плата, завантаження та вивантаження вантажу. Строк доставки вантажу, пасажира, багажу і пошти.

Відповідальність перевізника за: ненадання транспортного засобу; затримку відправлення пасажира; прострочення доставки вантажу; втрату, нестачу, псування або пошкодження вантажу, багажу, пошти; шкоду, завдану каліцтвом, іншим

ушкодженням здоров'я або смертю пасажира. Страхування вантажів, пасажирів і багажу. Пред'явлення претензій і позовів, що випливають із договору перевезення. Договір транспортного експедирування: поняття, форма та плата. Документи, що надаються експедиторові та відповідальність експедитора за договором транспортного експедирування.

Тема 11. Договори зберігання

(на основі представленого теоретичного теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати наступні питання)

Поняття, форма та строк договору зберігання. Обов'язок зберігача прийняти річ на зберігання. Виконання договору зберігання, зміна умов зберігання, плата за зберігання. Відповідальність зберігача за втрату (нестачу) або пошкодження речі. Відшкодування збитків, завданих поклажодавцеві чи зберігачеві.

Поняття товарного складу та поняття договору складського зберігання. Огляд товару при прийнятті на зберігання. Складські документи: складська квитанція; просте складське свідоцтво; подвійне складське свідоцтво (складське свідоцтво та заставне свідоцтво). Видача товару за подвійним складським свідоцтвом.

Зберігання речі у ломбарді. Зберігання цінностей у банку, надання банківського сейфа. Зберігання речей у камерах схову організацій, підприємств транспорту. Зберігання речей у гардеробі організацій та у готелі. Зберігання автотранспортних засобів. Договір охорони особи чи майна.

Тема 12. Договори страхування та доручення

(на основі представленого теоретичного теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати наступні питання)

Поняття, предмет, сторони та форма договору страхування. Укладення договору страхування на користь третьої особи. Співстрахування. Обов'язки страховика та страхувальника. Відмова страховика від страхової виплати. Зміна страхувальника - фізичної особи у договорі страхування. Припинення договору страхування та недійсність договору страхування. Обов'язкове страхування.

Поняття, строки та виконання договору доручення. Обов'язки повіреного та довірителя. Припинення договору доручення та наслідки припинення договору доручення.

Змістовий модуль ІІІ.
Договори: комерційної діяльності, комісії та управління майном

Тема 13. Договори комісії та управління майном

(на основі представленого теоретичного теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати наступні питання)

Поняття, умови та комісійна плата договору комісії. Субкомісія. Виконання договору, укладеного комісіонером з третьою особою. Відступ комісіонера від вказівок комітента. Право комісіонера на: притримання речі; відрахування з грошових коштів, що належать комітентові; відшкодування витрат, зроблених ним у зв'язку з виконанням договору комісії; відмову від договору комісії. Право комітента на відмову від договору комісії. Прийняття комітентом виконання за договором комісії. Обов'язок комісіонера зберігати майно комітента.

Поняття, предмет та форма договору управління майном. Сторони управління майном: установник та управитель, їх права та обов'язки. Передання в управління

майна, що є предметом договору застави та іншій особі (замісникові). Право управителя на плату, відповідальність управителя. Припинення договору управління майном.

Тема 14. Договір позики.

(на основі представленого теоретичного теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати наступні питання)

Поняття та форма договору позики. Обов'язок позичальника повернути позику та сплачувати проценти від суми позики. Наслідки порушення договору позичальником.

Тема 15. Договори про надання банківських послуг: кредитний договір; договір банківського вкладу. Договір банківського рахунка. Факторинг.

(на основі представленого теоретичного теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати наступні питання)

Поняття та форма кредитного договору. Відмова від надання або одержання кредиту. Комерційний кредит. Поняття та форма договору банківського кредиту.

Види банківських вкладів. Проценти та банківський вклад. Договір банківського вкладу на користь третьої особи. Ощадна книжка. Ощадний (депозитний) сертифікат.

Поняття та порядок укладення договору банківського рахунка. Операції за рахунком, що виконуються банком. Проценти за користування коштами, що знаходяться на рахунку. Підстави та черговість списання грошових коштів з рахунка. Правові наслідки неналежного виконання банком операцій за рахунком клієнта. Розірвання договору банківського рахунка. Банківська таємниця.

Поняття, предмет та сторони договору факторингу. Відповідальність клієнта перед фактором. Виконання боржником грошової вимоги факторові. Права фактора. Зустрічні вимоги боржника. Захист прав боржника.

Тема 16. Загальні положення про розрахунки. Окремі види розрахунків, їх особливості.

(на основі представленого теоретичного теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати наступні питання)

Форми та види безготівкових розрахунків. Розрахунки із застосуванням платіжних доручень. Умови виконання банком платіжного доручення. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання платіжного доручення. Поняття розрахунків за акредитивом. Відкличний та безвідкличний акредитив. Виконання та закриття акредитива. Розрахунки за інкасовими дорученнями: поняття, виконання та повідомлення про проведені операції. Розрахунки із застосуванням розрахункових чеків: поняття, оплата чека, повідомлення про несплату чека та наслідки несплати чека.

Тема 17. Комерційна концесія.

(на основі представленого теоретичного теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати наступні питання)

Поняття, предмет, сторони та форма договору комерційної концесії. Договір комерційної субконцесії. Обов'язки правоволодільця та користувача. Особливі умови договору комерційної концесії. Зміна та припинення договору комерційної концесії.

Збереження чинності договору комерційної концесії у разі зміни сторін. Наслідки зміни торговельної марки чи іншого позначення право володільця

Тема 18. Загальні положення про спільну діяльність. Просте товариство.
(на основі представленого теоретичного теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати наступні питання)

Поняття, форма та умови договору про спільну діяльність. Договір простого товариства: поняття, спільне майно учасників та ведення спільних справ учасників. Спільні витрати та збитки учасників, розподіл прибутку, виділ частки учасника на вимогу його кредитора. Відповідальність учасників за спільними зобов'язаннями. Припинення договору простого товариства. Відмова учасника від подальшої участі в договорі простого товариства та розірвання договору.

Поняття договору простого товариства. Елементи договору простого товариства. Зміст договору простого товариства. Припинення договору простого товариства.

Тема 19. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.
(на основі представленого теоретичного теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати наступні питання)

Види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності: а) ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності; б) ліцензійний договір, строк ліцензійного договору; в) договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності; г) договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.

Державна реєстрація договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

Змістовий модуль IV. Недоговірні зобов’язання. Вчинення дій в інтересах інших осіб. Загальні положення про відшкодування шкоди. Спадкове право.

Тема 20. Недоговірні зобов’язання. Зобов‘язання, які виникають із правомірних дій. Публічна обіцянка винагороди. Вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення.
(на основі представленого теоретичного теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати наступні питання)

Поняття публічної обіцянки винагороди. Підстави виникнення зобов'язань із публічної обіцянки винагороди.

Поняття конкурсу, право на його оголошення. Форма конкурсного оголошення, його зміст. Оцінювання результатів інтелектуальної, творчої діяльності, поданих на конкурс.

Підстави та умови виникнення зобов‘язань із вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення. Зміст та виконання зобов‘язань із вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення.

Тема 21. Договори в спадковому праві

(на основі представленого теоретичного теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати наступні питання)

Поняття та загальна характеристика договорів у сфері спадкування. спадкування.

Спадковий договір: поняття, сторони та форма. Забезпечення виконання та розірвання спадкового договору.

Договір про зміну черговості одержання права на спадкування.

Договір про зміну розміру частки у спадщині когось із спадкоємців.

Договір про поділ спадщини

Тема 22.
Загальні положення про договірну відповідальність

(на основі представленого теоретичного теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати наступні питання)

Інститут цивільно-правової відповідальності у системі цивільного права Юридичні та фактичні підстави цивільно-правової відповідальності.

Підстави звільнення від відповідальності та їх характеристика. Переддоговірна відповідальність у цивільному праві: поняття, підстави, особливості, перспективи нормативного закріплення. Договірна відповідальність та її загальна характеристика. Часткова відповідальність та особливості її застосування. Солідарна відповідальність та її особливості. Субсидіарна відповідальність та її ознаки. Загальна характеристика форм цивільно-правової відповідальності. Відшкодування збитків як форма цивільно-правової відповідальності. Особливості відповідальності за невиконання грошових зобов’язань. Матеріальна компенсація моральної шкоди як форма цивільно-правової відповідальності у договірних правовідносинах. Неустойка як форма договірної відповідальності: поняття, порядок стягнення.

Зміст самостійної роботи студентів
Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни
«*Цивільне право України***»**

Найменування видів робіт	**Розподіл годин**	
	денна форма	**заочна форма**
Самостійна робота, год, у т.ч.:	96	148
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	26	26
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	26	23
Підготовка звітів з практичних робіт	8	23
Підготовка до поточного контролю	18	33
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	18	43

ПОЛІТИКА КУРСУ

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з "Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти". Ознайомитись з документом можна за покликанням.

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за покликанням.

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно "Положення про організацію освітнього процесу" здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за покликанням.

4) щодо дотримання академічної доброчесності

"Положення про академічну доброчесність" закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за покликанням.

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за покликанням. “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за покликанням.

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анульовується без права перескладання.
Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за покликанням.
Під час вивчення навчальної дисципліни “Цивільне право України” студентам надається можливість перерахування неформальної освіти. До прикладу, із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, – є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця в галузі права.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання

ПРН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.	словесні методи (лекція, розповідь пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні методи); інтерактивні методи (Case study, дискусія, мозковий штурм, робота в команді (групах))	усний контроль, поточний контроль, програмований контроль
ПРН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.	словесні методи (лекція, розповідь пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні методи); інтерактивні методи (Case study, дискусія, мозковий штурм, робота в команді (групах))	усний контроль, поточний контроль, програмований контроль
ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему	словесні методи (лекція, розповідь пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні методи); інтерактивні методи (Case study, дискусія, мозковий штурм, робота в команді (групах))	усний контроль, поточний контроль, програмований контроль
ПРН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.	словесні методи (лекція, розповідь пояснення);	усний контроль,

ПРН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.	наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні методи); інтерактивні методи (Case study, дискусія, мозковий штурм, робота в команді (групах))	поточний контроль, програмований контроль
ПРН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.	словесні методи (лекція, розповідь пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні методи); інтерактивні методи (Case study, дискусія, мозковий штурм, робота в команді (групах))	усний контроль, поточний контроль, програмований контроль
ПРН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.	словесні методи (лекція, розповідь пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні методи); інтерактивні методи (Case study, дискусія, мозковий штурм, робота в команді (групах))	усний контроль, поточний контроль, програмований контроль

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНІ РЕСУРСИ

Для вивчення навчальної дисципліни «Цивільне право України»:
1) проектор або інший мультимедійний екран для демонстрації відео, архівних матеріалів та презентацій;
2) книги, що входять до програми навчального курсу.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	**Зміст**	**% від загальної оцінки**	**Бал**	
			min	**max**
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	24	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового

контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в "Електронному журналі обліку успішності академічної групи" на підставі чотирибальної шкали – "2"; "3"; "4"; "5". У разі відсутності студента на занятті виставляється "н". За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання:

«незадовільно»	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;
«задовільно»	володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;
«добре»	здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;
«відмінно»	виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість "н" в журналі буде виставлено "0" (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю

(диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	**Рівень досягнень, %**	**Шкала ECTS**
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з’явилися на екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Захист права власності. Правові позиції Верховного Суду: коментарі науковців. / за заг. ред. І. В. Спасибо-Фатєєва. Харків. ЕКУС, 2020. 496 с.
2. Корпоративне право крізь призму судової практики: монографія / за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2021. 512 с.
3. Трохи про приватне право в судовій практиці (за матеріалами публікацій в телеграм-каналі «Трохи про приватне право» за 2025 рік) / Автор та редактор В. І. Крат. – Київ, 2025. 704 с.
4. Вчення про цивільно-правову відповідальність. За загальною редакцією Спасибо-Фатєєвоі І. В. Харків. ЕКУС. 2025. 816 с.
5. Односторонні правочини: монографія / І. В. Спасибо-Фатєєва, С. О. Глотов, О. І. Зозуляк та ін.; за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2024. 480 с.
6. Довгерт А. Українське цивільне право: трансформації. Частина перша. Київ: Алерта, 2026. 302 с. (Відродження приватного права в Україні).
7. Кухарєв О. Є**.** Спадкування в Україні: від А до Я: практ. посіб. Київ: Алерта, 2026. 188 с.
8. Цивільне право. Загальна частина. Курс лекцій. / за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків.: ЄКУС, 2021. 448 с.
9. Мічурін Є.О., Шишка Р. О. Цивільне право. Частина перша. Київ: Право, 2022. 220 с.
10. Кузнєцова Н. С. Рекодифікація цивільного законодавства України: виклики часу. Видання друге. Видавничий дім «Гельветика». 2022. 908 с.
11. Борисова В. І., Іванова К. Ю., Карнаух Б. П. Цивільне право України. Київ: Право, 2022. 396 с.
12. Крат В. І. FESTINA LENTE: збірка вибраних статей, публікацій, виступів. Харків, Екус. 2022. 1336 с.
13. Добросовісність: доктрина & судова практика : збірка стаей. за заг. ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків, Екус. 2021. 358 с.
14. Цивільне законодавство України (основні категорії, принципи та концепти) : монографія/ авт. кол. ; за заг.ред. Є. О. Харитонова. Одеса : Фенікс, 2022. 344 с.

Додаткова:

1. Цивільне право України. Частина особлива. За загальною редакцією Спасибо-Фатєєвоі І. В. Харків. ЕКУС. 2025. 592 с.
2. Методологічні питання приватного права: збірник наукових праць за матеріалами міжнародної наукової конференції «Академічний дискурс методології приватного права: до 25-річчя НДІ приватного права і підприємництва ім. академіка Ф.Г. Бурчака» (03 грудня 2021 р., м. Київ, м. Івано-Франківськ, м. Хмельницький). К: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака, 2022. 211 с.

3. Методологічні питання приватного права: монографія / За ред. О. Д. Крупчана та З. В. Ромовської. У 2-х ч. Ч. 1. К., 2021. 300 с.
4. Зозуляк О. І., Парута Ю. І.. Про цивільні правовідносини у контексті ускладнення правових зв'язків у їх структурі *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України.* 2023. № 62. https://scijournals.pnu.edu.ua/index.php/apiclu/article/view/7278/7524
5. Зозуляк Ольга Підходи до розуміння договору як форми реалізації правосуб'єктності учасників цивільних правовідносин. *Приватне право і підприємництво*. 2023. Випуск 22. С. 23-29. http://ppp-journal.kiev.ua/archive/2023/22/5.pdf
6. Зозуляк О. І. Способи захисту прав сторін договору: окремі теоретичні та практичні аспекти. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. 2022. № 60. № 132-141. https://scijournals.pnu.edu.ua/index.php/apiclu/issue/view/305
7. Зозуляк О. І. Односторонні правочини при реорганізації. Односторонні правочини: монографія / І. В. Спасибо-Фатєєва, С. О. Глотов, О. І. Зозуляк та ін.; за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2024. 480 с. С. 449-371. (Заг. обсяг 480 с.).

1

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

Адреса веб-сайту	Назва веб-ресурсу
1	2
www.president.gov.ua	Президент України
www.rada.gov.ua	Верховна Рада України
www.kmu.gov.ua	Кабінет Міністрів України
www.ccu.gov.ua	Конституційний Суд України
www.rainbow.gov.ua	Рада національної безпеки та оборони України
www.minjust.gov.ua	Міністерство юстиції України
www.gp.gov.ua	Генеральна прокуратура України
www.pravo.biz.ua	Електронна бібліотека з правознавства
www.pravo.org.ua	Центр політико-правових реформ
www.khpg.org	Харківська правозахисна група
www.helsinki.org.ua	Українська Гельсінська спілка з прав людини

1.